

quod posteriore demum aetate in locum illius avulsae absorptaequa subrogata esse videtur. Exempla vero quae protuli ex hymnis non ejusmodi particulam cum pronome dū junctam, sed ipsum nominativum masculini produnt. Demonstrativum enim quotiescumque ad personam tertiam in his hymnis refertur, nulla alia comitari solet particula.

Denique mihi explicanda est, quae proprie ad syntaxin pertinet, constructio pronominis demonstrativi et relativi juxta se positorum aut saltem intelligendorum. Itaque cum utrumque ponitur, ambigi nequit, quonam casu dici debeant. Ita Ulphilas Philipp. 3, 14. du þáim, þóei faúra sind, mik uſpanjands, *τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος*. Luc. 2, 33. ana þáim, þóei rodida vēsun, *ἐπὶ τοῖς λαλούμενοις*. Matth. 5, 32. jah sa, izé (= ižei) afsatida liugaip, *καὶ ὁ ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ*. Luc. 7, 43. þana gavēnja, þammei managizô fragaf, *ὑπολαμβάνω, ὅτι ὡς τὸ πλεῖον ἔχαρισατο*, et multis aliis locis. Hymn. XIX. 3, 1. dér, dér pilochanér steine, ille, qui clausus lapide. Hoc tamen dicendi genus cum saepissime nimis plenum et languidum videri possit, pronomine demonstrativo omissso, relativum tantum poni solet. Jam vero dispiciamus, qui casus eligendi sint? neque de casu dubitandum est, si demonstrativum quod omittitur et relativum eodem esse debent. Sin autem diverso, tum plerumque casus relativi servatur, e. gr. Joh. 13, 29 bugei, þizei þaurbeima, *ἄγόρασσον ὃν χρείαν ἔχομεν*, intellige þó, þizei; idemque in lingua graeca et latina fieri constat. Interdum vero et graeca et nostra eo utitur casu, qui demonstrativo omissso competet: II. Cor. 12, 17. ibái þáirh hvana þizéei insandida, *μή τινα ὃν ἀπέσταλκε*. Luc. 9, 56. nivaíht þizei gaséhvun, *οὐδὲν ὃν ἑωράκασι*. Marc. 15, 12. táujái þammei qvipip fiudan, *ποιήσω ὡς*^{*)} *λέγετε βασιλέα*. Hoc multo frequentius est in dialecto theotisca: J. 350. endi dhës iž al chiseuof, ejusque qui id omne creavit; J. 353. zi dhëodom dhém éuwih biraubôdon, ad gentes quae expoliaverunt vos; J. 354. sie wèrdant zi scâhche dhém im aer dhëonôdon, et erunt praeda his, qui serviebant sibi; J. 392. ih bibringu dhén mîna bërga chisitzit, educam possidentem montes meos; fragmentum supra pag. 7. citatum versionis Matth. 12, 48. èr antwrta dëmo zaimo sprah, respondit illi, qui loquutus est ad eum; O. I. 19, 50. thia lâz ih thëmo iž lisit thâr, relinqu ei, qui hoc legit; O. II. 22, 45. lâz thia suorga thëmo thih sulichan giuat, relinqu eam curam illi, qui te talem creat; O. IV. 2, 49. thén thara zua gitthingén, iis, qui eo tendant; IV. 57, 66. thén thara zua gitthingén, iis, qui eo daz fél munichâ tragant, pellis quam gestant monachi. In quibus locis cave ne existimes pronomen demonstrativum poni, relativum omitti; exempla enim gothica satis docent, quod linguae graecae consensus firmat, demonstrativum omissum esse, relativum adesse quidem, sed in casum demonstrativi retractum.

^{*)} ita sine dubio codex, quem secutus est Ulphilas. Vulgo öv legitur.